3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. вид-я С.Ю. Ніколаєва.– К.: Ленвіт, 2003, – 273с
4. Морська І.І. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов для спеціальних цілей / І. І. Морська // Іноземні мови. – 2002. № 2. К.: Ленвіт. – С. 23.
5. Hutchinson, Tom & Waters, Alan (1987). English for Specific Purposes: A learner-centered approach. CambridgeUniversityPress.

Олена Сидоренко
(Суми, Україна)

ЗНАЧЕННЯ АРТИКЛЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Питання про природу артикля висвітлювалося ще в ранніх англійських описових граматиках XVI ст. і продовжує активно вивчатися в наш час.

Теорії про артикль як самостійну частину мови дотримувались в XIX ст. дуже багато спеціалістів, разом з тим існувала концепція, згідно з якою артикль включався в клас займенників або в клас прикметників. При цьому в одних граматиках артикль класифікувався як визначальний (delini) прикметник, в інших – як відокремлений (distinguishing) прикметник або вказівний (demonstrative), а деякі спеціалісти вважали його обмежуючим (limiting) прикметником.

У XX ст. артикль, як і раніше, як самостійна частина мови визнається не всіма авторами граматик. Але зараз у багатьох підручниках з граматики артикль віднесений до службових частин мови і кваліфікується як самостійне слово, хоча і функціонує в якості маркера іменника.

В даний час велике поширення отримав нульовий артикль. Читаючи англійські журнали і газети, слухаючи розмовну мову, можна помітити, що іноді артиклі використовуються не за традиційними, класичними правилами. Була висунута гіпотеза, що в сучасній англійській мові артиклі досить часто опускаються, якщо при цьому не порушується зміст речення.

Іменник в англійській мові, як відомо, супроводжується артиклем – означеним (the) чи неозначеним (a/an), а може і не мати при собі артикля.

В англійській мові категорія визначеності / невизначеності є відкритою й виражається регулярно за допомогою вибору визначеного або невизначеного артикля. Існують два основних типи вираження артиклевих систем у мовах світу. У першому типі головну роль відіграє протиставлення так званого референтного й нереферентного статусу імені, у другому типі – протиставлення так званого визначеного й невизначеного статусу. Перший тип притаманний тюркським, іранським, африканським та іншим мовам. Друга система заснована на протиставленні значень визначеності та невизначеності. Саме по собі це протиставлення є можливим для референтних іменників, воно зводиться дог того, чи вважає та людина, що говорить, даний об'єкт відомим або невідомим адресату. Відповідно показник визначеності при іменнику „X" має таке значення:

„X, і я думаю, що ти в змозі визначити, який саме з-поміж об'єктів, які мають таке позначення, я маю на увазі".

Наприклад: „*Thephotographwastakenonthelastdayofourfatal, summerandjust a fewminutesbeforewemadeoursecondandfinalattempttothwartfate"* [1, с. 115]– *Знімок був зроблений в останній день нашого фатального літа, лише за декілька хвилин до нашої другої й останньої спроби обманути долю*.

У цьому випадку той, хто говорить, впевнений у тому, що адресату відомо, про який саме знімок іде мова.

Показник невизначеності при іменнику „X" має таке значення:

„X, і я думаю, що ти не знаєш, який з-поміж об'єктів, які мають таку назву, я маю на увазі".

Наприклад: „*Ashortslimgirlpassedmeat a rapid, high-heeledtrippingstep"* [1, с. 115]– *Струнка дівчина невеликого зросту пройшла повз мене швидким кроком на високих підборах*.

Як бачимо, саме ці значення часто виражаються за допомогою службових слів, які називаються визначеними чи невизначеними артиклями. Нереферентний статус іменника в таких системах, звичайно, також позначається, однак не за допомогою спеціального показника, а саме відсутністю артикля (так званий нульовий артикль):

„*Shewrotepoetry"* [1, с. 115] – *Вона писала вірші*.

Категорія визначеності та невизначеності в англійській мові виражається артиклевою формою імені. Артикль (від лат. *articulus* – „елемент з'єднання") – умовна назва показника детермінації, одна із найбільш складних і своєрідних граматичних категорій іменника [2, с. 214].

Проблема граматичного значення артикля та його місця в мові – одне із найскладніших питань англійської граматики, і вирішується воно різними лінгвістами далеко не однозначно [3, с. 74].

Проблема місця артикля в мові представлена двома основними теоріями: одна з них розглядає сполучення артикля з іменниками як аналітичну форму іменника, інша відносить артикль до службових частин мови і трактує артикль з іменником як зв'язок особливого типу.

Думки розходяться також по відношенню кількості артиклів. За останні роки набула широкого розголосу теорія трьох артиклів: означеного, неозначеного і так званого нульового (відсутність артикля).. До неозначених належить артикль *a/an.* Він походить від числівника один (one) і тому переважно вживається зі злічувальними іменниками в однині. Таким чином неозначений артикль вказує також і на число іменника [5]. Означений артикль *the*походить від вказівного займенника той (*that).*

Поняття означеності та неозначеності визначають важливу роль артикля у процесі спілкування. Означений артикль вказує на вже відомий факт чи поняття, в той час коли неозначений артикль представляє нову інформацію, невідому дотепер. Представлення предметів, як щойно вже згаданих чи навпаки нових для слухача залежить від автора висловлювання, який, використовуючи артиклі, встановлює взаєморозуміння між оратором та слухачем чи письменником та читачем [4, с. 78].

Артикль – службове слово, що служить як визначник іменника; це спосіб співвідношення предметного поняття з мовною ситуацією. Він є найпоширенішим визначником слів, але, на відміну від усіх інших, які відносяться до присвійних займенників чи іменників, артикль не є самостійною частиною мови. Морфологічна цінність його полягає у позначенні самостійних частин мови, як правило, переважно іменників (Itisa book), інколи прикметників чи дієприкметників (Morenurseswererequiredtotendthesickandwounded. Herhairwasa brightbrown), а також займенників

(Itwasn'ta he. Heissucha nothing), прислівників (Thereisa Beyond) та числівників (Shewasonlyjustfiftyandlookeda handsomethirty-five).

Артиклі виконують дві головні функції: вони, як і будь-які інші визначники, є ознакою іменника, до якого вони відносяться, тобто вказують на те, що це слово належить до іменника;

Наприклад:

Lookatthechild.

Thereisa sandwichleft.

вказують на те, чи не означає іменник предмет, виділений із класу однорідних предметів, ще не відомих співбесіднику чи читачеві.

Наприклад:

A squarehasfoursides.

На відміну від більшості інших визначників слова, артикль часто не перекладається на українську мову. Хоча в багатьох випадках його значення може бути переданим іншими лексико-граматичними засобами. У англійській мові перед злічуваними іменниками в однині завжди ставиться неозначений артикль (a sofa, a table, anapple, a mother), якщо ж звичайно по змісту не вимагається якогось іншого визначника. Злічуваний іменник в однині в реченні не може вживатися без визначника. А в українській мові слово не вимагає супровідного слова-визначника. Але в багатьох випадках перед українським злічуваним іменником в однині можна по змісту поставити одне з наступних слів: *якийсь, який-небудь, один, будь-який, всякий, кожний* чи *цей, той* (одна груша, якесь авто, кожна іграшка). Зміст речення не змінюється від вживання перелічених вище слів перед іменниками, але їх зміст повністю зрозумілий і без їх наявності.

Отже, дослідивши еволюцію артикля, розглянувши проблеми артикля, його місце в сучасній мові**,** класифікацію артиклів та відмінність вживання в англійській та українській мовах, слід зазначити наступне:

1. Багато спеціалістів, авторів граматик вважають артикль самостійним словом, або виділяють його в окрему, службову частину мови, або зараховують до розряду прикметників, займенників. Таким чином, незважаючи на те, що вивченням артикля займаються вже не одну сотню років, з деяких питань про артикль у авторів граматик існують різні думки.

2. За своїм статусом артикль розглядається як службове слово, з одного боку, і як частка, певний сегмент, визначник, допоміжна граматична одиниця, формальна прикмета слова або атрибутивної групи, з іншого. Деякі вважають артикль самостійним словом, деякі виділяють його в окрему, службову частину мови, чи зараховують до розряду прикметників, займенників.

3. По відношенню до іменника артикль класифікується як його певний детермінант або маркер. Артикль є показником ступеня невизначеності поняття, що позначається іменником і показником здатності цього поняття ділитися на одиниці необмеженого поділу. Артикль виявляє ступінь абстракційного значення іменника. Він є також показником лімітування названого іменником поняття.

4. Сутність артикля як окремого слова одні дослідники вбачають у тому, що він являє собою елемент категорії лімітативності. Інші автори, артикль− словом службової частини мови, знаходять у нього відповідні ознаки: морфологічний – формальний показник іменника як частини мови; синтаксичний – функція артикля як маркера лівої межі групи іменника, здійснення ним певногозв'язку; семантичний− функція повідомлення додаткової інформації про визначеність\невизначеність для предмета, позначеного іменником.

5. Невизначений артикль має такі значення: класифікуюче, кількісне значення, узагальнення, відсутність повної ідентифікації, одиничність та ін. Певний артикль має ідентифікаційне, вказівне значення та ін.

Література:

1. Nabokov V.V. TheAnnotatedLolita. – Paris, OlympiaPress, 1995.-115p.
2. Аполлова М. А. SpecificEnglish (Грамматическиетрудностиперевода). – М.: Издательство «Международныеотношения», 1990. – 136 с.
3. Блох М. Я. Теоретическаяграмматикаанглийскогоязыка. – М.: Издательство «НАУКА», 1997. – 178 с.
4. Драгункин А. Н. Артикли и феномен «Детализации» в английскомязыке. – СПб.: Издательскийдом «АНДРА», 2003. – 64 с.
5. http://english-grammar.com.ua/2010/03/22/artykl/

Сергій Сорокін
(Київ, Україна)

МАЙБУТНІЙ ЧАС У ТУРЕЦЬКІЙ МОВІ: ФУНКЦІОНАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ

Проблема функціональних досліджень східних мов, зокрема й турецької, становить один із пріоритетних напрямів орієнталістичних студій у нашій країні. Лінгвістичний функціоналізм протягом кількох останніх десятиліть довів свою наукову спроможність і продуктивність в описі граматики, семантики і функціонування мовних засобів, надто ж із погляду прикладного, на який головно орієнтуємося й ми: маємо кінцевою метою створення функціональної (чи то пак функціонально-комунікативної граматики) турецької мови, зразка якої ще не було досі створено не лише в Україні, але й, щонайменше, на пострадянському просторі.

У функціональному дослідженні турецької мови ґрунтуємося передусім на теоретичних досягненнях тих функціоналістичних шкіл, які виникли ще у 80-х роках і відтак плідно розвивалися на пострадянських теренах: згадаймо праці О. В. Бондарка [1] і його адептів, Г. О. Золотової [4], українських функціоналістів А. П. Загнітка [3], І. Р. Вихованця [2]. Теоретичні постулати й принципи функціональної граматики, як-от: асиметричний дуалізм мовного знака, двоспрямованість функціонального аналізу, теорії значення і смислу і стратифікації семантики, функціонально-семантичного поля, категорійної ситуації тощо з відповідними модифікаціями (див. [7]) застосовуємо у представленому дослідженні, мету якого на першому етапі становить опис комунікативної реалізації ідеї часу й, відповідно, функціонування засобів, покликаних для комунікативної реалізації цієї ідеї на матеріалі турецької мови. Зауважимо ще раз, що результати такого опису продуктивні насамперед із погляду створення граматики того типу, що її Л. В. Щерба називав "активною", тобто спрямованою не на рецепцію, а на продукування комунікативного цілого.

Предметом пропонованої наукової статті є типові мовленнєві ситуації у площині майбутнього, відповідно, її мета – визначення особливостей функціонування ікомунікативної реалізації майбутнього часу в турецькій мові.

Перший етап функціонально-комунікативного дослідження становить інвентаризація формальних мовних засобів, які слугують для реалізації певної поняттєвої категорії чи її фрагмента. Зважаючи на мету пропонованої праці, до відповідного інвентарю зараховуємо: 1) майбутній категоричний час, або футурум (*Gelecek Zaman*); 2) теперішній-майбутній час, або аорист (*Geniş Zaman*); 3) бажаний спосіб, або оптатив (*İstek / Dilek Kipi*). Традиційно остання з трьох названих граматичних форм інтерпретується як позбавлена значення часу, як й усі інші граматичні утворення, належні до контрфактичних дієслівних способів, проте такий підхід не зовсім відповідає дійсності, про що ми зазначали в наших попередніх працях [8; 10]. Так, форма бажаного способу завжди позначає дію, спрямовану в найближче майбутнє, а отже, не може розглядатися як повністю позбавлена часового складника.

Після інвентаризації формальних засобів другим – і ключовим – етапом функціонально-комунікативного дослідження є виведення й опис системи типових мовленнєвих ситуацій у межах певної поняттєвої категорії чи її фрагмента.

Типова мовленнєва ситуація "Майбутня запланована дія". Інтенція (намір, запланованість) щодо здійснення майбутньої дії становить основну й найбільш частотну типову комунікативну ситуацію. Ідеться про таку дію, яку мовець (чи, ширше, суб'єкт дії) запланував для реалізації в майбутньому, при цьому відтинок часу, який передує цій майбутній дії, не є релевантним. Основний параметр полягає в тому, що інтенція повинна мати місце *до* моменту комунікації. При цьому варто чітко відмежовувати заплановану майбутню дію (*я зроблю › я маю намір / планую зробити*) від майбутньої спонтанної дії (коли рішення стосовно реалізації дії виникає безпосередньо в момент комунікації) і майбутньої потенційної дії (*я зроблю › я можу зробити / я, можливо, зроблю*).

Єдиний засіб реалізації майбутньої запланованої дії – майбутній категоричний час, наприклад: *Ми виконаємо цю роботу, коли будемо у Стамбулі – İstanbul'dayken bu işi yapacağız.*Варто зауважити, що немає потреби у певних додаткових лексичних чи лексико-граматичних маркерах (на зразок *yarın – завтра*) для використання майбутнього категоричного часу в описуваній типовій мовленнєвій ситуації: достатньо самої лише інтенції.

Інтенція у турецькій мові, так само як і в багатьох інших (як-от: англійська, українська) може позначатися за допомогою теперішнього часу (презенса), надто ж коли йдеться про майбутню дію, заплановану згідно графіків, розкладів тощо, а також із дієсловами руху.

Типова мовленнєва ситуація "Майбутня закономірна дія". В одній із наших попередніх наукових праць ми зазначали, що майбутня закономірна дія становить основне значення у семантичній структурі майбутнього категоричного часу [6]. Під розглядуваною типовою мовленнєвою ситуацією мається на увазі, що об'єктивні параметри (наприклад, навколишня ситуація чи обставини, природний хід подій тощо) створюють усі підстави для однозначної інтерпретації мовцем цієї дії як такої, що обов'язково(закономірно) відбудеться. Якщо в попередній типовій мовленнєвій ситуації ми спираємося на намір мовця, то в цій ситуації маємо оцінювати дію в контексті навколишніх подій, тобто ситуативно. Візьмімо, наприклад, ситуації: машина, що несеться на шаленій швидкості на слизькій дорозі й не зможе уникнуть зіткнення з деревом, що попереду (*Araba ağaca çarpacak*), певна норма закону, прийнятого парламентом, що набуває чинності на певну дату й спричиняє певну дію з боку суб'єктів, що входять до сфери дії цього закону (*1 Mart 2015 tarihinden itibaren elektrik fiyatı % 40 artacak*). Зауважимо, що навколишні обставини інколи дають змогу інтерпретувати позначувану майбутню дію не як закономірну, а як можливу (потенційну), порівняймо: *araba ağaca çarpacak – машина (обов'язково, точно, закономірно) вріжеться в дерево; araba ağaca çarpar – машина (можливо, імовірно, вірогідно) вріжеться в дерево.* У другому прикладі маємо реалізацію типової мовленнєвої ситуації "Майбутня потенційна (можлива) дія".

Типова мовленнєва ситуація "Майбутня дія, пов'язана з необхідністю чи зобов'язанням".Ця мовленнєва ситуація, що безпосередньо пов'язана із значенням закономірності, нечасто реалізується за допомогою системи майбутніх видо-часових форм, оскільки основні засоби її позначення в турецькій мові – сукупність граматичних і лексико-граматичних форм (конструкцій), що мають семантику необхідності, зобов'язання тощо (див. [8]). Водночас у певній ситуації, коли необхідність (зобов'язання) пов'язані з наміром мовця (чи іншого суб'єкта) виконати майбутню дію, можемо бачити реалізацію цієї типової мовленнєвої ситуації за допомогою майбутнього категоричного часу, наприклад: *Müdür beyle konuşacağım – Маю поговорити з директором.*

Типова мовленнєва ситуація "Спонукання (наказ) до здійснення майбутньої дії". Намір і зобов'язання, з одного боку, і можливість реалізації дії у майбутньому, з іншого, лежать в основі іншої типової мовленнєвої ситуації: наказу чи спонукання. Ця ситуація має два варіанти інтерпретації і, відповідно, реалізації: а) спонукання (наказ), пов'язані з категоричністю і, нерідко, погрозою; б) спонукання, пов'язане з не категоричністю, можливістю, дозволом. Перший варіант реалізується за допомогою майбутнього категоричного часу: *Paramı yarın iade edeceksiz – Віддаси мої гроші завтра (› інакше буде гірше)*; другий – за допомогою теперішнього-майбутнього часу: *Paramı yarın iade edersin – Віддаси (› ти можеш віддати) мої гроші завтра.*Водночас зауважимо, що майбутні видо-часові форми не становлять основного засобу реалізації цієї типової мовленнєвої ситуації.

Типова мовленнєва ситуація "Майбутня спонтанна дія (бажання до здійснення майбутньої дії, "дія як порив")". Майбутня дія, концептуалізована у свідомості представника турецького етносу, може бути не лише запланована, закономірна чи потенційна (див. нижче), але й пов'язана з бажанням до її виконання або, за висловом К. М. Любімова[5], "поривом". Відмінність такої майбутньої дії від запланованої полягає в тому, що ідея її реалізації спадає на думку мовцеві безпосередньо в момент комунікації: *Kahve içeyim – Вип'ю-но я кави. Dışarı çıkayım – Вийду-но на вулицю.*Оскільки такий "дієвий порив" може виходити лише безпосередньо від мовця і стосовно мовця, то й задіяна в його реалізації відповідно лише перша особа однини і множини бажаного способу. Слід чітко розрізняти спонтанне бажання до реалізації дії і власне потенційну майбутню дію, думка щодо реалізації якої теж може виникати безпосередньо в момент чи у процесі комунікації, утім вона не пов'язана зі спонтанністю і бажанням, хоча ці дві типові ситуації мають певні сфери перетину. Візьмімо для прикладу таку ситуацію: дзвонить телефон – *Я візьму (слухавку) – Ben açayım* (порив) / *Ben açarım*(можливість здійснення дії).

Типова мовленнєва ситуація "Майбутня потенційна (можлива) дія". Майбутня дія, коли вона не є заздалегідь запланованою і не становить порив, є потенційною / можливою. Така типова ситуація (*я зроблю › можу зробити › можливо / імовірно / вірогідно зроблю*) реалізується за допомогою теперішнього-майбутнього часу, який є однією із найбільш частотних видо-часових форм турецького дієслова й може охоплювати, залежно від ситуації, широкі відтинки часу (не дарма ж турецькою мовою він має назву "широкий час" – "*Geniş Zaman*"), наприклад: *Bu işi yarın yaparız – Цю роботу ми зробимо (› можемо зробити › можливо / вірогідно / імовірно зробимо) завтра.* Попри те

що лексичні маркери в турецькій мові самі по собі не вказують на пріоритет у використанні тієї чи іншої видо-часової форми, лексеми зі значенням потенційності, можливості, вірогідності, імовірності (*belki, galiba* тощо) є своєрідним аргументом на користь теперішнього-майбутнього часу, але лише в тому разі, коли немає чіткої вказівки на інтенцію чи закономірність.

З окресленого вище контексту можемо бачити, що значну вагу для інтерпретації комунікативної ситуації й розмежування типових мовленнєвих ситуацій, а отже, й обрання необхідних формальних мовних засобів відіграє навколишній контекст: саме він дає нам можливість ідентифікувати майбутню дію як потенційно можливу чи як спонтанний порив. Крім того, ми неодноразово зазначали у зв'язку із студіями так званого "чинника людини в мові", що в турецькій мові суб'єктивно-модальний компонент відіграє значну, а подекуди й ключову роль у розрізненні подібних за семантичним наповненням граматичних форм[9].

Типова мовленнєва ситуація "Увічливе прохання щодо майбутньої дії". Ця типова мовленнєва ситуація, яка може тлумачитися й у ширшому контексті (реалізація прохання загалом), вербалізується за допомогою теперішнього-майбутнього часу в його питальній формі й становить мало не єдиний і точно найбільш "увічливий" спосіб реалізації прохання: *Bana yardımcı olur musunuz? – Ви могли б мені допомогти?* Іншими засобами реалізації прохання є наказовий спосіб (зокрема й у супроводі відповідних "лексем увічливості" на зразок *lütfen – будь ласка*), спеціальні спонукальні форми з афіксом умови (*gelsene – підійди-но*). Усі вони варіюють за шкалою ввічливості.

Типова мовленнєва ситуація "Реципрокне повідомлення (відповідь на ввічливе прохання щодо майбутньої дії)". Ця типова мовленнєва ситуація завжди "йде в парі" з попередньою: відповідь на ввічливе прохання, оформлене теперішнім-майбутнім часом, завжди оформлюється за допомогою тієї самої граматичної форми, наприклад: *Bana yardımcı olur musunuz? – Tabi olurum – Ви могли б мені допомогти? – Звичайно.*

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні у функціонально-комунікативному контексті тих типових комунікативних ситуацій, що пов'язані з ідеєю реалізації майбутньої дії не в абсолютно-часовому, а у відносно-часовому вимірі. Науковий інтерес також становить дослідження стилістичних параметрів використання видо-часових форм, що значною мірою "випадають" із функціонально-комунікативного контексту.

Література:

1. Бондарко А.В. Функциональная грамматика / А. В. Бондарко. – Л.: Наука, 1984. – 136 с.
2. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови / І. Р. Вихованець. – К.: Наукова думка, 1992. – 222 с.
3. Загнітко А. П. Основи функціональної морфології / А. П. Загнітко. – К.: Вища школа, 1991. – 77 с.
4. Золотова Г. А. Очерк функционального синтаксиса русского языка / Г. А. Золотова. – М.: Наука, 1973. – 368 с.
5. Любимов К.М. Система грамматических времен в современном турецком языке / К. М. Любимов // Советская тюркология. – 1970. – № 2. – С. 44–63.
6. Сорокін С. В. Функціонально-комунікативні характеристики системи футуральних видо-часових форм турецької мови / С. В.Сорокін // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ. – 2005. – Вип. 11. – С. 172–180.
7. Сорокін С. В. Дослідження поняттєвих категорій у парадигмі функціональної граматики (на прикладі категорії допустовості в турецькій мові) / С. В. Сорокін // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ. 2014. – Вип. 29. – С. 115–125.
8. Сорокін С. В. Реалізація семантики зобов'язання й необхідності в різносистемних мовах (на прикладі турецької, української і англійської мов) // Проблеми зіставної семантики. Зб. наук.статей. – 2009. – Вип. 9. – С. 327–333
9. Сорокін С. В. Функціонально-семантичне поле модальності в турецькій та українській мовах / С. В. Сорокін // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ. – 2006. – Вип. 13. – С. 6–16.
10. Сорокін С. В.Функціонально-семантичне поле оптативності в турецькій та українськіймовах / С. В. Сорокін // Проблеми семантики слова, речення та тексту. – 2008. – Вип. 20. – С. 222–227.

Тамара Товкайло
(Переяслав-Хмельницький, Україна)

АКЦЕНТНІ ПОЗИЦІЇ ІМЕННИКОВИХ ФОРМАНТІВ (-к, – уг/юг, – ак/а/-як/а, – аг/а/яг/а, – ах/а, – иг/а, – иц/я, – с/а, – уш/а, – ур/а, – ош/а) В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Наголосові ознаки іменників були предметом дослідження багатьох монографій та окремих розвідок упродовж багатьох деятиріч. В історично-описовому плані їх висвітлювали такі дослідники, як: К.Ганкевич, І.Верхратський, І.Гануш, Є.Тимченко. У наш час наголосові ознаки українського слова інтерпретуються в багатьох аспектах: в історичному (В.Г.Скляренко, З.М.Веселовська), порівняльно-історичному (Л.А.Булаховський, Л.Л.Гумецька, В.М.Русанівський), синхронічному (А.П.Білоштан, Н.Ф.Клименко, М.М.Пилинський). Наслідки експериментального аналізу наголосу представлені в роботі Т.О.Бровченко. Лексико-граматичні функції розкриваються в дослідженні В.М.Винницького. Природа діалектного наголосу з'ясована в розвідках І.Г.Матвіяса, А.Д.Очеретного, П.П.Чучки. Учені не обійшли увагою наголошування слів в усному мовленні, значення наголосу в мові творів письменників / див.праці Л.А.Булаховського, А.П.Білоштана/.

Однак є ще один актуальний аспект вивчення наголосових характеристик морфем, зокрема іменникових. Ідеться про розкриття морфологізованого наголосу з проекцією на явища морфеміки і процеси словотворення. Ця проблема вимагає бачення трьох аспектів структури слова: взаємозв'язку морфемної і словотвірної його структури, функціонально-словотвірного навантаження морфем та зумовленості ним їх наголосових характеристик.

Цю проблему одним із перших у мовознавстві порушив російсько-польський мовознавець І.О.Бодуен де Куртене. Згодом французький лінгвіст Поль Гард теоретично обґрунтував залежність між місцем наголосу в слові і морфемною структурою слова.

Такий підхід відкриває шлях до визначення акцентуаційних характеристик окремих іменникових морфем у контексті словесного наголосу і взаємозвязків між твірними і похідними словами. Водночас він вимагає правильного розуміння між складовою і морфемною структурою слова. Відомо, що здебільшого межі морфемного поділу і складоподілу не збігаються.